

illius naturæ, quæ ex se necessariò est, includitur singularitas, et includitur tota essentia talis naturæ singularis: ergo impossibile est quod hæc essentia entis necessarii sit alia & alia, siue in singularitate, siue in ratione essentia ali. Vnde sicut non potest intelligi quod talis natura fiat singularis per aliquid additum quod sit extra essentiam eius etiam secundum rationem, ita non potest intelligi quod veluti constituitur in tali specie per aliquid additum huic rationi communi entis necessarii, quod sit etiam secundum rationem extra essentiam eius ut sic. Nam hoc ipso quod intelligitur ens necessarium, sicut necessariò intelligitur ens singulare, ita etiam intelligitur ut habens totam essentiam necessariam ad essendum, & ideo non potest consisti in tali, vel tali ratione essentiali, per aliquid additum, etiam secundum rationem. Ens ergo per se necessarium non potest verè concipi ut commune, siue specificum, siue genericum, siue angelorum, sed tamen in singulari, ideoque nullo modo multiplicari potest.

Quod si hæc ratio solida est, ut re vera est, ex illa sumit vim prima ratio, quæ in eo fundatur, quod esse conuenit Deo seu enti necessario per se primo, seu sui quod ipsum. Intelligitur. n. conuenire illi per se primo non sub aliqua ratione communi, sed ut hoc singulare ens est, ita ut cui dicitur huic enti conuenire esse non per accidens neque per aliud, non solum est sensus, non per aliud, id est non per aliam causam efficientem, sed etiam non per aliquam rationem communem seu abstractiuentem à singularitate: hoc autem verum esse satis probatum est superiori discursu. Et sanè sistet euidens ex propria ratione ipsius esse, nam primo & per se conuenit rei singulari, non communi: vnde et in his entibus vel naturis, quæ habent esse receptum, non potest esse per se primo communicari naturæ communi, sed singulari: ergo illa res que essentialiter, & secundum quod ipsa habet esse, proximè & immediate habet illud ut talis res singularis est, & non secundum aliquam rationem communem: ergo esse conuenit per se primo tali enti, excludendo omne medium siue extrinseci agentis, siue rationis formalis communis, ob quam secundum se ac abstractè (sumptam illi) conueniat necesse esse.

Ex hoc autem principio sic explicato optimè subinfertur, non posse conuenire esse alicui enti nisi per effectiuiam emanationem à primo ente improducto. Nam, licet habitudo illa seu prædicationis secundum quod ipsum, non semper requirat hæc habitudinem causæ efficientis inter illud quod est tale per se primo, & reliqua quæ sunt talia mediante ipso, tamen quoniam illud prius est res singularis & omnino distincta ab aliis, eiusque extincta, non potest alia ratio mediæ seu participationis excogitari. Et ideo nihil obstant exempla de rationibus communibus, quibus per se primo aliquid conuenit, ut homini esse risibilem, & triangulo habere tres angulos æquales duobus rectis: illæ .n. sunt quasi formale medium, quia natura communis cõparatur ut forma ad particularia. In præsentem verò ens per essentiam cui per se primo conuenit esse est quoddam singulare ens, quod non potest esse medium formale nec forma aliorum, & ideo non potest per illud conuenire esse reliquis nisi ut per medium efficiens. Ratio .n. finis non est per se sufficiens, quia finis proximè

non dat esse, sed mouet metaphoricè agens ut det esse, & ideo eius casualitas per se sola non est sufficiens ut ea que secudario sunt entia, habeant esse mediante illo, quod per se primo, & secundum quod ipsum, habet esse. Atque ex his facile est respondere ad difficultates tactas circa prædictas rationes.

Quinta ratio.

Possumus tandem addere rationem etiam, quæ per se sufficit, & confirmat præcedentem, scilicet, quia si darentur duo entia improducta, aut illa essent eiusdem speciei, vel diuersæ. Neutrum dici potest, ergo. Probatur prior pars minoris, quia ens summè abstractum non potest multiplicari secundum numerum, quia omnis multiplicatio numerica fit per materiam vel in ordine ad illa. Hæc verò probatio non est efficax, quia licet id sit verum de multiplicatione physica & naturalitè diuiduorum, non tamen absolute de omni multiplicatione possibili seu entitativa rerum singularium. Melior probatio est quæ sumitur ex præcedente discursu, quia natura que essentialiter est singularis, non potest secundum numerum multiplicari, sed natura Dei, seu entis per se necessarii est essentialiter singularis, ergo. Alia probatio non contemnedam esse potest, quia multiplicatio indiuiduorum est per accidens, & ubi est possibilis, potest quantum est ex se procedere in infinitum, quia non est maior repugnantia quod sint possibilia duo indiuidua, quæ tria, vel quatuor, vel in quolibet alio numero: nulla est .n. ratio necessario sistendi in aliquo, cum nullum per se ordinem seruent, sed cuiuslibet eorum accidat multiplicatio aliteris: si ergo duo entia improducta, solo numero distincta, essent possibilia, essent & tria & quatuor, & sic in quolibet numero. Quot autem essent possibilia, tot necessario essentiam in his maxime verum habet illud axioma, [In æternis idem est esse & posse.] nam si sunt per se necessaria entia, non est in eis posse esse, sed actu esse: non ergo sistere possemus in aliquo finito numero talium entium. In his .n. indiuiduis quæ habent causam, licet ex multiplicari possint in infinitum, sicut in aliquo certo numero quoad actuale esse, vel ex voluntate causæ, vel ex virtute & modo agendi successiue aut ex subiecta materia: in his verò entibus quæ ex se habent esse sine causa, nullo modo sisti possent in certo numero, quia non magis repugnat maior numerus, quam minor, & hoc ipso quod non repugnet, actu esse. Nemo autem admittet dari entia improducta actus infinita, ergo si attenduntur in vno solo ente singulari improducto.

Posterior pars de diuersitate specifica repetitis probata est respondendo Aureolo, & declarando vim superiorum rationum. Nunc verò alio dilectè probanda est. Aut .n. illa entia essent æqualia in perfectione, aut non: neutrum dici potest: ergo. Prior pars minoris probati potest primo ex recepta Philosophorum sententia quod non possunt dari duæ essentie speciei distinctæ æquales in perfectione: ut .n. ait Aristot. 10. Metaphysicæ. 5. d. differentiarum diuidentes genus semper comparatur ut priuatio & habitus, quia semper altera est minus perfecta, & ea ratione priuationi cõparatur: vnde etiam ortum est illud axioma quod ipsecees sunt sicut numeri. Ratio autem esse videtur

XIII. Ex hac vltima ratione prima robo tatur.

XIII.

XV.

XVI.